

Het Ministerie van Cultuur en Communicatie, het directoraat van de architectuur en erfgoed, gegevenskenmerken de naamgeving artistieke en historische steden en gebieden aan de lokale overheden die wat up hun erfgoed. Zij biedt de vaardigheid van de gidsen sprekers en bijzonder stuwende krachten, van het erfgoed en de kwaliteit van hun acties. Antieke overblijfselen in de architectuur van de XXe eeuw, steden en landen stadium het erfgoed in haar wijnstokras. Vandaag, een netwerk van 130 steden en het land biedt u haar know-how in heel Frankrijk.

nabij

Dijon, Besançon, Chalon-sur-Saône, Dôle, Bar-le-Duc, voordelen uit de naamgeving Kunst en historische Steden.

© Photos : Jean-François Feutriez, Gérard Féron

Kunst en historische Steden en Landen Langres

Bent u laten **vertellen**

de rondweg van Langres

Informatie

Office de Tourisme du Pays de Langres

Square Olivier Lahalle

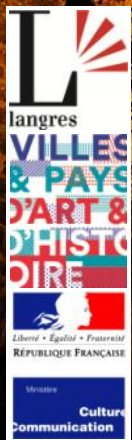
52201 LANGRES cedex

tél. : 03 25 87 67 67

fax : 03 25 87 73 33

e-mail : info@tourisme-langres.com

www.tourisme-langres.com

Service du patrimoine

Hôtel de Ville

52206 LANGRES

tél. : 03 25 87 60 62

fax : 03 25 88 27 77

e-mail : patrimoine@langres.fr

www.langres.fr

12 torens, 9 deuren en 3,5 km van rondweg

- De rondweg met zijn vergezichten
- torens
- stadspoorts

ZOOM

Plan werd gerealiseerd door het bedrijf SOGEFI te Moissac. Tel. : 05 63 04 45 25
Alle Wet in overeenstemming met de gereserveerde artistieke eigendom.

Langres, een van de 50 mooiste steden van Frankrijk. Met zijn hoge omwalling, indrukwekkende vestingtorens en vele kerktorens verrijst Langres als een trots fort aan de poorten van Champagne en Bourgondië. Volg de 3,5 km lange rondweg op de stadswallen, die in de loop der eeuwen gespaard is gebleven, en geniet van het grootse panorama. Volg het labyrint van straatjes en overdekte passages en laat u de geschiedenis van de stad vertellen. De sobere citadel uit de 19e eeuw, als laatste getuige van de ontbreking van krijgstechnieken in deze plaats die waarschijnlijk als sinds de 3de eeuw werd versterkt, is aan een tweede leven begonnen en ontvangt nu gezelschappen en houdt culturele manifestaties. Langres is als een levend kunst- en geschiedenisboek. De stad is er altijd in geslaagd zich aan te passen aan de verschillende tijdperken en daarbij trouw aan zichzelf te blijven. Gastvrij en gul stelt hij zich open om ontdekt te worden.

Ideal-Standard in gezin, de overdekte manier van Langres biedt een aangename 3,5 km lopen, gekenmerkt worden door architectuur en door erfgoed en een schitterend panorama op de omringende dalen.

ZOOM

Het oude tandradspoor "Crémaillère" 1887-1971

In 1858 werd de spoorlijn tussen Parijs en Mulhouse aangelegd; dit gaf Langres de mogelijkheid om een station te bouwen. Door de topografie van de streek, was men verplicht het station buiten de stad in de Marne-vallei te bouwen. Men moest daarna bijna 30 jaar wachten, voordat er een tandradspoor werd gemaakt, dat het station met de stad verbond. Als eerste trein van dit type in Frankrijk, overbrugde de "Crémaillère" een hoogteverschil van 132 meter over een afstand van 1447 meter spoor; de helling bereikte een hoek van 17% ter hoogte van het viaduct. De locomotief op stoomkracht, die twee of drie wagons trok, legde de afstand in 10 minuten af. De lijn werd in 1935 geëlektrificeerd en een geautomatiseerd voertuig (nog steeds ter plaatse) verving de oude voertuigen. De stadsontwikkelingen aan de zuidkant van de stad en het verouderde materieel waren de oorzaak van het beëindigen van de "Crémaillère" in februari 1971.

Stadspoort van de windmolens

1

Deze poort dankt zijn naam aan de vroegere windmolens, die zich buiten de stadswallen bevonden, om te profiteren van de windenergie "le bel'air" (tevens de naam van het plein naast de poort). Deze poort maakt deel uit van de fortificatie, gebouwd tussen 1642 en 1647 aan de zuidelijke stadsgrenzen.

De strijd lustige decoraties van de toren herinneren aan de overwinning van Frankrijk tijdens de dertigjarige oorlog met de Spanjaarden, waarin zij destijds waren verwikkeld. Wapentroeën, gepluimde helmen en geketende vijanden maken van deze toren een monument van glorie en overwinning van het koninkrijk, een soort triomfboog, die doet denken aan de vroegere Romeinse triomfbogen. De wapenschilden van de vorst, die destijds in het midden van het fronton gebeeldhouwd waren, werden tijdens de revolutie verwijderd.

Aanvankelijk voorzien van een poort voor voertuigen, geflankeerd door twee voetgangspoorten, werd hij door de militaire genie in 1855 verbouwd tot twee poorten voor voertuigen, terwijl de ophaalbruggen werden verwijderd.

De rode toren en de Auges-poort

1 2

De rode toren (rechts), in het midden van de 14e eeuw gebouwd tijdens de integratie van de buitenvesting binnen het stadsplan, is tegenwoordig niet meer dan een uitstekend gedeelte van de vesting. Tot aan het midden van de 20e eeuw gaven de vestingwerken, die zo ontstonden en hoofdzakelijk gemaakt vanwege het begin van de Honderdjarige Oorlog, de buitengrenzen van Langres aan. Deze vierkante toren was oorspronkelijk voorzien van schietgaten en getooid met een dak.

Het voorvlak voorzien van bolvormig gehakte stenen geven een okerkleur aan de toren, waaraan deze waarschijnlijk zijn naam te danken heeft. Tengevolge van de veranderingen aan de vesting in het midden van de 19e eeuw, werd de toren opgevoeld. Uit dezelfde periode dateert de Auges-poort, die uitkwam op de vesting en de oude stad verbond met de nieuwe zuidelijke citadel, gebouwd van 1842-1860. Een klein torentje geplaatst op de top van de muur, verhinderde het optrekken van de vijand op de stadswal.

Aan het einde van de jaren 1960, bij de bouw van een huisvesting voor de "Jeunes Travailleurs", ontdekten men tijdens archeologische onderzoeken een ambachtelijke gallisch-romeinse wijk. Verderop ziet men de arbeiderswijken, gebouwd in de vijftiger jaren van dezelfde eeuw, voor het personeel van de nieuw gebouwde fabrieken in het Marne-dal.

De Saint-Ferjeux-toren

2

Deze toren draagt de naam van de oude priorij, die aan het huidige Saint-Ferjeux plein was gelegen en gesloopt werd in 1673. Hij verving een eerdere toren, gebouwd in het midden van de 14e eeuw; vierkant en bescheiden van afmetingen was hij niet aangepast aan de ontwikkelingen en de grotere kanonnen van die

tijd. Aan het eind van de 15e eeuw werd dit bouwwerk afgebroken om plaats te maken voor een nieuwe cilindrische artillerietoren. Als eerste van dit type, gebouwd in Langres, is zijn opbouw radicaal anders. De muren zijn heel dik (tot wel 6 meter), de twee gewelfde ruimten zijn uitgerust met acht schietbunkers en het hoogste terras was voorzien van kanonnen van een groot kaliber, bedoeld ter bescherming van de zuidflank van de vesting.

Deze toren werd in 1844 gerestaureerd door de militaire genie, die de borstwering reconstrueerde en het voorvlak renoveerde door de kapotte bolvormige stenen te vervangen.

Vanaf 1989 staat op het terras een beeld van de Nederlandse beeldhouwer Eugène van Lamsweerde; dit werk draagt de naam "L'air et les songes" (lucht en dromen) en is een eerbetoon aan de filosoof Gaston Bachelard uit de Champagne.

De toren "Michaux"

3

Deze toren maakt deel uit van de vesting uit de 14e eeuw, die de zuidelijke wijken van de stad beschermde. Aanvankelijk was de toren voorzien van drie etages met gewelfde ruimtes met schietgaten, die het mogelijk maakten de basis van de vesting te verdedigen. Tijdens de renovatie van de vestingwerken in het midden van de 19e eeuw, werd dit bouwwerk geheel veranderd. De zalen werden volgestort en de borstwering volledig hersteld. Tot aan deze periode, werd de rondweg over de vesting en de uitkijkposten beschermd door een overdekte galerij, die geleidelijk werd afgebroken tussen 1814 en 1847.

De Virot-toren

4

Deze toren verbindt de stadswal met de lager gelegen muren van de buitenvesting. Gebouwd - of grootschalig veranderd - gedurende het decennium van 1470, beschermde deze toren de stadspoort Henri-IV, die verbinding tussen de stad en de buitenvesting verzekerde. In tegenstelling tot de eigentijdse Saint-Ferjeux-toren, heeft men bij het ontwerp geen gebruik gemaakt van technieken van buiten Langres. Eveneens zijn de schietgaten onhandig uitgevoerd en zijn actieradius was beperkt. Oorspronkelijk werd het terras ter bescherming overdekt met een dak van platte stenen - Laves - genaamd.

Stadspoort Hendrik de 4e

3

Deze poort gaf toegang tot de wijken onder de muren. In deze wijken werd vanaf de 13e eeuw leer gelooiid. Het is de enige toegang aan de oostkant van de stad en tevens de meest stijl. Zijn beide openingen, één voor voertuigen en één voor voetgangers, waren voorzien van ophaalbruggen over een gracht en met ruimten met een soort takels, balken met spaken, om de bruggen te bedienen.

Een dubbele deur en een valhek completeerden de verdediging van dit bouwwerk. Tot aan de revolutie werd de poort gesierd met een standbeeld van Hendrik de 4e, gezeten op Pegasus (een gevleugeld paard uit de Griekse mythologie). In een nis staat het beeld van de maagd Maria met het kind, die lijken te waken over de veiligheid van de stad bij eventuele aanvallen. De militaire genie verbeterde de verdediging van de poort en de wijk in 1846 met een verdedigingsnis aan de voorkant van de "Virot" poort.

Stadspoort en toren van de Lagere muren

5 4

De verdediging van de buitenvesting werd gevormd door een vooruitstekende poort, waarin zich het tolhuis bevond, bedoeld voor het innen van belastingen over alle goederen die in de stad binnen werden gebracht.

De kleine geschutstoren van de oerdmuren, gebouwd in het begin van de 16e eeuw, was ter verdediging van de stadspoort die zich dichtbij bevond. Deze in hoefijzervorm gebouwde toren bestaat uit slechts één ruimte, voorzien van schietopeningen aan de zijkant ter verdediging van de flanken van de muur. Van daaruit konden de haakbus-schutters (de voorloper van het geweer) de omgeving controleren, terwijl kleine kanonnen op het terras konden worden geplaatst.

De stadsmuren van de buitenvesting werden in 1859 volledig gerenoveerd door de militaire genie.

De toren "Piquante"

6

De Deze toren dankt zijn ongewone naam aan zijn veelhoekige

vorm: de eerste die werd gebouwd in Langres. Ontworpen tijdens de religieuze oorlog ter vervanging van een middeleeuwse toren, was deze toren buitengewoon revolutionair; de artillerietorens - zoals de toren de Saint-Ferjeux - zijn vanaf die tijd te duur ten opzichte van hun doeltreffendheid. Rond 1530 werd door Italiaanse ingenieurs de zeshoekige toren ontworpen, die gevuld met leem en aarde economischer waren en beter de schokken van kogels konden opvangen. Door de afwezigheid van gewelfde ruimtes, die te kwetsbaar werden ten opzichte van de gebruikte artillerie, werden de kanonnen in de open lucht op de terrassen geplaatst, die speciaal daarvoor werden gebouwd.

In 1850 restaureerde de militaire genie de toren "échauguette" om zodoende de onderkant van de vesting te kunnen bewaken.

Stadspoort Longe-Porte (Langepoort)

5

Tot aan het midden van de 19e eeuw was de Gallo-Romeinse boog, die de zuidelijke grens van de stad aangaf, nog zichtbaar. Tot stadspoort veranderd, nadat deze in de vestingmuur was opgenomen aan het eind van de 3e eeuw, dankt dit bouwwerk zijn naam aan zijn lengte, maar ook aan een legendarische koning met de bijnaam "Longo" (de lange) wiens afbeelding zich in een nis aan de stadskant bevond.

Rond 1538 werd een schietgat aangebracht aan de voorkant van de poort om op die manier frontale aanvallen af te slaan en om geschut op te stellen ter verdediging van de noordzijde van de vesting. Ontworpen als een soort geschutssluis in een zigzagvorm, werd dit bouwwerk, de eerste in zijn soort, voorzien van een ophaalbrug. En in 1619 werd, om het geheel af te maken, een nieuw wachthuis geïnstalleerd.

In 1851 verwijderde de militaire genie alle antieke vestingwerken, verlaagde de borstwering van het schietgat en installeerde een nieuwe ophaalbrug, waarvan de raderen nog zichtbaar zijn.

De Sain-Jean toren

7

Uit dezelfde tijd als het schietgat "Longe-Porte", dankt deze toren zijn naam aan de priorij van Saint-Gengoulph, die nu niet meer bestaat. Geplaatst op een uitloper van een rots, is het de laatste artillerietoren, die

in Langres werd gebouwd. Zijn opbouw is eenvoudig dan die van zijn voorgangers: zijn enige gewelfde ruimte, voorzien van twee schietgaten aan de zijkant, is beschermd door een afweermuur van 7,5 meter dikte.

In 1883 werd op het terras een duiventoren, in neo-middeleeuwse stijl, gemaakt. De duiven waren in staat om op discrete manier een afstand van 100 kilometer af te leggen in 80 minuten. Tot aan de eerste wereldoorlog werden ze gebruikt om boodschappen te versturen.

De toren “Petit-Sault”

Deze U-vormige toren met verlengde zijanten was bestemd om de noordwest hoek van de vesting en de weg van Parijs, die er onderlangs gaat, te controleren. Uiterst met enorme schietgaten en muren van zeven meter dikte, vormt het interieur een onlosmakelijk geheel met het hellende terrein. De beide gewelfde zalen zijn met elkaar verbonden door een monumentale trap en ondersteunen een groot terras voor de artillerie. De borstwering die aan de buitenkant is voorzien van getailleerde stenen in de vorm van uitstekende bulen en van waterspuwers, geven de toren een hoger reliëf en een esthetischer aanzien.

De stadsbevelhebbers profiteerden van de werkzaamheden aan dit bouwwerk door tegelijkertijd een waterput te graven, voorzien van een stenen putrand, ten behoeve van de bevolking. De natuurlijke bescherming door de steile helling van dit deel van de vesting, vereiste niet dergelijke overdreven middelen. Deze buitengewoon handige opbouw van dit bouwwerk, indrukwekkend en “over gedimensioneerd”, geeft de militaire kracht van Langres aan het begin van de 16e eeuw duidelijk weer.

Stadspoort van het stadhuis of van de markt

Deze poort met weinig verdedigingsmogelijkheden is geplaatst op een uitloper van een rots en werd gebouwd, nadat de dichtbij gelegen Gallo-Romeinse boog werd gesloten. Deze veranderingen, die waarschijnlijk tijdens de middeleeuwen plaatsvonden, waren bedoeld om een betere controle uit te oefenen op de toegang naar de stad, die vanaf toen zich aan de onderkant van de muur bevond.

Net als de meeste andere poorten van Langres, werd de stadspoort van het gemeentehuis in de 16e eeuw versterkt met een schietgat. In 1620 werd op zware consoles aan de buitenkant van de poort een wachthuis aangebracht. Deze wachtpost was eveneens in gebruik als tolhuis, wat aangeeft, dat deze stadspoort veel in gebruik was door kooplieden, die dit deel van de stad graag bezochten. Zodra deze poort was gepasseerd, had men direct toegang tot de varkens- en granenmarkt, tegenwoordig “place de l’Hôtel-de-Ville” (gemeentehuis) en place Verdun.

De binnendeur werd in het midden van de 18e eeuw vergroot. Het schietgat en de hefbrug werden door de militaire genie een eeuw later gerestaureerd.

Gallo-romeinse boog

Deze boog, gebouwd ongeveer 30 jaar na de verovering van Gallië door Julius Cesar, vormde een monumentale hoofdtoegang tot de westkant van het Andematunnum – het antieke Langres. Zo geplaatst, dat de weg van Reims direct in de stad uitkwam; het is het oudst bewaarde bouwwerk van Langres. In het begin van de derde eeuw werd deze boog, ongeschikt voor doeltreffende verdediging, ingekapseld in de vestingmuur; zijn dubbele toegang werd waarschijnlijk in dezelfde tijd dichtgemaakt, daarvoor in de plaats kwam de stadspoort bij het gemeentehuis. Door zijn vooruitstekende positie in de stadswal, werd hij tot overdekte toren veranderd en uitgerust met een wachthuis en er werden schietgaten geboord in het fries.

Tot aan het midden van de 19e eeuw leunde er een gebouw tegen de boog. Net als bij andere delen van de stadswal, ontvengende de militaire genie dit gebouw en andere huizen tijdens de restauratiewerkzaamheden van de boog, waarbij de kroonlijst in zijn oorspronkelijke vorm werd hersteld.

Until the middle of the 19th century a house rested against the arch. Following the example of other sections of the wall, the military engineers appropriated this and other houses close to the arch for demolition during restoration work. During the work the cornice crowning the arch was restored to its original condition.

De St. Didier-toren

De St. Didier-toren is het best geconserveerde bouwwerk uit de middeleeuwen in Langres. De toren heeft drie boven elkaar gebouwde ruimtes, schietgaten en een dak, die in authentieke staat gerenoveerd zijn. Het is een goed voorbeeld van wat de andere middeleeuwse torens ook hadden kunnen zijn, die daarna veranderd of gesloopt zijn. De toren was oorspronkelijk bedoeld als directe verdediging van de Boulière poort, waarmee hij was verbonden. Onder het oude regiem deed de derde etage dienst als gerechtshof van de vier kapiteins van de “masse”, die recht spraken over de misdaden, gepleegd op de rondweg (de weg op de vesting).

In een nis, gericht op de Bonnelle-vallei, staat het standbeeld van St. Didier, bisschop van Langres in het midden van de 4e eeuw. Volgens de legende werd hij gemarteld door de Vandalen.

Boulière stadspoort

Deze poort werd gebouwd in het begin van de 13e eeuw, tijdens de uitbreiding van de vesting naar het zuiden en werd in de 16e eeuw voorzien van een driehoekige “barbacane”. Gelegen naast de St. Didier-toren met een zigzagdoorgang, was deze poort voorzien van een wachthuis en een hoek “échaugnette” (een uitstekende uitkijkpost). Een allegorische afbeelding van Langres in de vorm van een jonge vrouw in wapenuitrusting, siert de monumentale poort. Vanwege het feit, dat veel dieren via deze poort naar de achtergelegen straat “rue Bovelière werden gevoerd om geslacht te worden, droeg de poort vroeger dezelfde naam.

Na verbouwingen in 1854, werd de “barbacane” in 1906 definitief gesloopt om de toegang naar de vlakbij gelegen poort “des Terreaux” eenvoudig te maken.

Terreaux Poort of Nieuwe poort

De bouw van deze poort is te danken aan de militaire genie, die wilde voorkomen, dat de militaire colonnes en transporten het stadscentrum door moesten. Om dit te bereiken werd een rondweg gemaakt, de huidige boulevard “de Lattre” (de weg op de vestinwallen), die leidt tot de poort “des Moulins” (stadspoort van de windmolens).

De nieuwe poort heeft twee doorgangen en had twee ophaalbruggen om de gracht over te steken. Het mechanisme van deze bruggen bestond uit ijzeren kettingen met zware schakels die als contragewicht dienden. De kettingen zakten in de daarvoor

bedeelde putten en raakten de bodem, waardoor het gewicht afnam naarmate de brug verder werd opgehaald. Dit systeem heet “à la Poncelet”, genoemd naar zijn uitvinder. Een deel van dit systeem is nog zichtbaar. De kroonlijst van de poort geeft het bouwwerk een neogotische uitstraling.

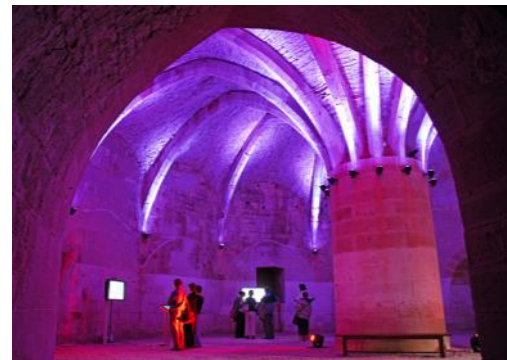
De Surchoue-toren

Alles wat rest van deze toren is zijn trapeziumvorm, nadat hij gedompt werd in het midden van de 19e eeuw. Zijn naam herinnert ons aan de oude rue Surchoue, die in 1855 plaats maakte voor de huidige boulevard de Lattre, de rondweg op de vestingmuren.

Voor 1412 was de verdediging slechts gewaarborgd door een bouwwerk “chaffaud” genaamd, een constructie van hout die loodrecht boven de stadswal uitstak. De vervanging van dit bouwwerk door een toren, vereiste het gebruik van stenen, die gewonnen werden in een steengroeve ten zuiden van de stad in de buurtschap Blanchefontaine. Het dak werd gedekt met platte stenen, laves genaamd, (een platte kalkzandsteen). Deze stenen werden aangevoerd vanuit het dorp Perrancey op ongeveer 10 kilometer afstand.

Navarre et d’Orval toren

Dit bouwwerk bevindt zich op een terrein –het veld van Navarre, nu een camping- was eigendom van de graven van de Champagne, die tevens koningen van Navarre waren. Het betreft hier de meest monumentale artillerietoren die met een diameter van 28 meter, een hoogte van 20 meter en een twintigtal schietopeningen, verdeeld over vier niveaus, een buitengewoon bouwwerk is. De 7 meter dikke muren beschermen de twee bunkerzalen met enorme gewelven. De kanonnen, die op de terrassen waren geplaatst, moesten het plateau voor de stadspoort van de molens beschermen. Bijna voltooid in 1515, na slechts vier jaar werk, werd hij verhoogd met 2,5 meter om de reikwijdte van de kanonnen op zijn terras te vergroten. Door die verandering tijdens de bouw werd een tweede laag waterspuwers aangebracht en er werd een nieuwe toren gemaakt –de toren d’Orval- waarin een spiraalvormige oprit is opgenomen, bedoeld om de kanonnen naar de top van de Navarre toren te verplaatsen buiten bereik van vijandelijk vuur. In 1825 maakte de militaire genie van deze toren een kruitopslag. Een conische kapconstructie werd dus gemaakt om de ondergelegen zalen te beschermen tegen inregenen.

Vandaag, de toren van Navarra juicht een Center van interpretatie van de architectuur en het erfgoed